

Sveučilište u Rijeci
Pomorski fakultet

ELABORAT RAZVOJA JEDINSTVENOG SUČELJA ZA FORMALNOSTI U POMORSKOM PROMETU (NSW)

Voditelj projekta:

Doc. dr. sc. Edvard Tijan

Autori:

Prof. dr. sc. Damir Zec

Izv. prof. dr. sc. Alen Jugović

Doc. dr. sc. Saša Aksentijević

Mladen Jardas, mag. ing. logist.

Rijeka, rujan-prosinac 2017.

Elaborat obuhvaća izradu **četiri cjeline** sukladno dostavljenom projektnom zadatku i to:

1. **Detaljno snimanje svih poslovnih procesa svih subjekata** koji čine zaokruženi i cjeloviti službeni postupak prijave broda u lukama Rijeka, Split i Ploče, izradom detaljnog tijeka informacija u sljedećim fazama:
 - ▶ Prije dolaska broda u luku,
 - ▶ Dolazak u luku,
 - ▶ Boravak u luci, i
 - ▶ Odlazak broda iz luke.

2. **Izradu prijedloga „Kataloga isprava, dokumenata i podataka“** kako je utvrđen člankom 5. stavkom 4. Uredbe o jedinstvenom sučelju za formalnosti u pomorskom prometu (NN, br. 119/2015) (dalje: Uredba), a koji Katalog sadrži:

- ▶ Cjelovit popis isprava, dokumenata i podataka (s detaljnim definicijama) koje definirani subjekti NSW-a zaprimaju, dostavljaju i razmjenjuju,
- ▶ Uključujući izvor (tko dostavlja),
- ▶ Vremenske rokove (kada),
- ▶ Primatelja (kome – stvarna nadležnost),
- ▶ Za čije potrebe osim primatelja (daljnja obrada),
- ▶ Informaciju o potrebi elektroničkog potpisa / ovjere pojedine isprave, dokumenta i podatka,
- ▶ Format poruke i
- ▶ Standard poruke,

3. **Prijedlozi i mjere** (kratkoročne, srednjoročne i dugoročne) **uspostave cjelovitog NSW-a odnosno uspostave (podizanja) cjelovite NSW sabirnice** (sučelja) posredstvom koje bi se vršila orkestracija, jednokratno zaprimanje i razmjena isprava, dokumenata i podataka između svih uključenih (sadašnjih i budućih) informacijskih platformi subjekata NSW-a iz članka 4. stavak 2. Uredbe,
4. **Prijedlozi i mjere za integraciju** sa jedinstvenim lučkim informacijskim sustavom (dalje: PCS) **Lučke uprave Rijeka**.

Sadržaj:

1.	UVOD	6
2.	IZVORI IZRADE ELABORATA	8
3.	POSLOVNI PROCESI SUBJEKATA NSW-A	12
4.	PROCESI SUBJEKATA NSW-A PRI SLUŽBENIM POSTUPCIMA PRIJAVE BRODA	18
4.1.	SPECIFIČNOSTI POVEZANE UZ POSTUPAK PRIJAVE BRODA U MEĐUNARODNOJ PLOVIDBI	18
4.1.1.	Najava dolaska broda – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	22
4.1.1.1.	Podaci o brodu	22
4.1.1.2.	Podaci o putovanju	23
4.1.1.3.	Podaci o posadi	23
4.1.1.4.	Podaci o putnicima	23
4.1.1.5.	Podaci o teretu	23
4.1.1.6.	Dokumenti i isprave	23
4.1.2.	Prijava dolaska broda – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	24
4.1.3.	Dozvola dolaska/odlaska broda iz luke – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	24
4.1.4.	Izdavanje dozvole za slobodan promet s obalom – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	25
4.1.5.	Prijava odlaska broda – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	31
4.1.6.	Izdavanje dozvole odlaska broda	31
4.2.	SPECIFIČNOSTI POVEZANE UZ POSTUPAK PRIJAVE BRODA U NACIONALNOJ PLOVIDBI	36
4.2.1.	Prijava broda koji prevozi putnike u nacionalnoj plovidbi – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	36
4.2.2.	Prijava broda koji prevozi teret u nacionalnoj plovidbi – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	37
4.3.	SPECIFIČNOSTI POVEZANE UZ POSEBNE SLUŽBENE POSTUPKE PRIJAVE	38
4.3.1.	Prošireni inspeksijski pregled – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	45
4.3.2.	Prijavljivanje opasnih i onečišćujućih tvari – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	45
4.3.3.	Prijavljivanje otpada i ostataka tereta – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	45
4.3.4.	Prijavljivanje podataka o sigurnosnoj zaštiti – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	46
4.3.5.	Prijava balastnih voda – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	46
4.4.	POSTUPAK PRIJAVE BRODA U LINIJSKOM POMORSKOM PROMETU – KRITERIJI, DOKUMENTI, ISPRAVE I PODACI	47
4.5.	POSTUPAK PRIJAVE PUTNIČKIH BRODOVA KOJI ODRŽAVAJU PREPOZNTLJIVI DNEVNI RASPORED PLOVIDBE – KRITERIJI, DOKUMENTI, ISPRAVE I PODACI	48
4.6.	EVIDENCIJA PUTNIKA KOJI PLOVE NA PUTNIČKIM BRODOVIMA I U IZ HRVATSKIH LUKA – KRITERIJI, DOKUMENTI, ISPRAVE I PODACI	49
4.7.	OSTALI SLUŽBENI POSTUPCI PRIJAVE	50
4.7.1.	Postupci u slučaju službenih postupaka prijave – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	51
4.7.2.	Raspored sidrenja i priveza – kriteriji, dokumenti, isprave i podaci	51
4.7.3.	Podaci o peljarenju	51
4.8.	NAČIN I UVJETI DOSTAVE PODATAKA, ISPRAVA I DOKUMENATA	51
4.9.	UVJETI RAZMJENE PODATAKA S DRŽAVAMA ČLANICAMA EU I EUROPSKOM KOMISIJOM	54
4.10.	MATIČNI I JEDINSTVENI PODACI TE ŠIFARNICI	54
4.11.	POPIS DOKUMENATA, PORUKA, CERTIFIKATA I SVJEDODŽBI KOJE SE RAZMJENJUJU IZMEĐU MSW SUSTAVA I VANJSKIH SUSTAVA	55
4.12.	SPECIFIKACIJA DOKUMENATA/OBRAZACA VRŠNE RAZINE KOJI SE RAZMJENJUJU PUTEM NSW KAO ELEKTRONIČKI DOKUMENTI SA ZNAČENJEM/OPISOM	80
4.13.	FORMALNI ZAHTEJVI VEZANI UZ ELEKTRONIČKU DOSTAVU SADRŽAJA U NSW I PRIJEDLOZI NAJBOLE PRAKSE IMPLEMENTACIJE	82
4.13.1.	Primjenjive odredbe Zakona o općem upravnom postupku	83

4.13.2.	Primjenjive odredbe Uredbe o uredskom poslovanju	84
4.13.3.	Primjenjive odredbe Zakona o elektroničkoj ispravi	86
4.13.4.	Primjenjive odredbe Zakona o elektroničkom potpisu	88
5.	STUDIJE SLUČAJA	90
5.1.	KONCESIONAR KONTEJNERSKOG TERMINALA	90
5.2.	AGENT TERETA I BRODA #1	92
5.3.	AGENT TERETA I BRODA #2	95
5.4.	ORGANIZATOR PRIJEVOZA GENERALNOG I KONTEJNERSKOG TERETA	101
5.5.	CARINSKA UPRAVA	104
5.5.1.	NCTS	105
5.5.2.	EMCS	106
5.5.3.	ICS	106
5.5.4.	ECS	106
5.5.5.	HRAIS	107
5.5.6.	EORI	107
5.5.7.	e-Tražarine	107
5.5.8.	TARIC	108
5.5.9.	Intrastat	108
5.5.10.	Carinsko postupanje u pomorskom prometu na području luke Rijeka	108
5.6.	POSTUPANJA MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA	111
5.7.	POSTUPANJA VETERINARSKJE INSPJEKCIJE	111
5.7.1.	Ulazne procedure veterinarske inspekcije	113
5.7.2.	Izlazne procedure veterinarske inspekcije	113
5.8.	POSTUPANJA SANITARNE INSPJEKCIJE	114
5.9.	POSTUPANJA FITOSANITARNE INSPJEKCIJE	114
6.	PRIJEDLOG KATALOGA ISPRAVA, DOKUMENATA I PODATAKA	116
7.	PRIJEDLOZI I MJERE USPOSTAVE CJELOVITOG NSW-A ODNOSNO USPOSTAVE (PODIZANJA) CJELOVITE NSW SABIRNICE	120
7.1.	ZAHTEJVI UREDBE O JEDINSTVENOM SUČELJU ZA FORMALNOSTI U POMORSKOM PROMETU	120
7.2.	MJERE NAJBOLE PRAKSE I PRIJEDLOZI USPOSTAVE NSW SABIRNICE	122
7.2.1.	Šira integracijska infrastruktura	123
7.2.2.	Segmenti NSW sustava u Republici Hrvatskoj	128
7.2.3.	Modeli uvođenja NSW-a	130
7.2.4.	Odabir provedbenog tijela i dobroti uvođenja NSW-a	133
7.2.5.	Detalji organizacijskih, tehničkih i pravnih aspekata uvođenja NSW-a	134
7.2.5.1.	Organizacijski aspekti uvođenja NSW-a	134
7.2.5.2.	Tehnički aspekti uvođenja NSW-a	134
7.2.5.3.	Način razmjene informacija i dokumentacije	135
7.2.5.4.	Analiza utjecaja uvođenja NSW-a	136
7.2.5.5.	Dinamika uvođenja NSW	137
7.2.5.6.	Pravni aspekti izgradnje NSW-a - preporuke	138
7.2.6.	Preporuke za implementaciju NSW-a i ključni čimbenici uspješnosti provedbe	139
7.2.7.	Preporuke za implementaciju hrvatskog NSW sukladno direktivi EU 2010/65/EU	140
8.	PRIJEDLOZI I MJERE ZA INTEGRACIJU SA JEDINSTVENIM LUČKIM INFORMACIJSKIM SUSTAVOM (DALJE: PCS) LUČKE UPRAVE RIJEKA	146
8.1.	PREGLED DOSTIGNUTOG STANJA PCS SUSTAVA LUKE PLOČE	146
8.2.	SPECIFIČNOSTI AKTIVNOSTI U LUCI SPLIT	148

8.3.	PRETHODNE AKTIVNOSTI NA UVOĐENJU PCS-A U LUCI RIJEKA	150
8.4.	PRIJEDLOZI I MJERE ZA INTEGRACIJU NSW-A S PCS-OM LUČKE UPRAVE RIJEKA	152
9.	PRILOG (KATALOG ISPRAVA, DOKUMENATA I PODATAKA)	155

- ▶ Elaborat je napisan **sukladno važećim nacionalnim propisima** te relevantnim **dokumentima, smjernicama i preporukama** Međunarodne pomorske organizacije (dalje: IMO), Međunarodne carinske organizacije (dalje: WCO) te **drugih međunarodnih stručnih tijela** koja se bave postizanjem olakšica u pomorskom prometu primjenom elektroničkog poslovanja, kao i uspostavom NSW-a, što znači da uključuje radne, upravljačke i tehnološke pretpostavke relevantnih i važećih dokumenta, a posebice sukladno sljedećim dokumentima:

- ▶ **Uredba o jedinstvenom sučelju za formalnosti u pomorskom prometu (NN, br. 119/2015),**
- ▶ **Pravilnik o ispravama, dokumentima i podacima o pomorskom prometu, te o njihovoj dostavi, prikupljanju i razmjeni, kao i o načinu i uvjetima izdavanja odobrenja za slobodan promet s obalom (NN, br. 70/2013),**
- ▶ **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ispravama, dokumentima i podacima o pomorskom prometu te o njihovoj dostavi, prikupljanju i razmjeni, kao i o načinu i uvjetima izdavanja odobrenja za slobodan promet s obalom (NN br. 55/2015)**
- ▶ *Elaborat „Preduvjeti za izgradnju integrirane infrastrukture IT sustava MMPI-a s ciljem postizanja funkcionalnosti NSW-a“*, studeni 2011. godine (verzija 2.8),
- ▶ *Međunarodna konvencija o olakšicama u međunarodnom pomorskom prometu, 1965., kako je izmijenjena i dopunjena (IMO FAL konvencija),*
- ▶ *Recommendation and guidelines on establishing a single window*, Recommendation No. 33, UN, 2005.,
- ▶ *Data simplification and standardization for international trade*, Recommendation No. 34, UN, 2010.,
- ▶ *Establishing a legal framework for international trade single window*, Recommendation No. 35, UN, 2010., *Data Harmonization and Modelling Guide for single window environment*, UN, 2012.,
- ▶ *Direktiva 2010/65/EU* Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o službenom postupku prijave za brodove koji dolaze u luke i/ili odlaze iz luka država članica i o stavljanju izvan snage Direktive 2002/6/EZ (SL L 283, 29. 10. 2010.),
- ▶ *Direktiva 2002/59/EZ* Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi Sustava nadzora plovidbe brodova i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ (SL L 208, 5.8.2002.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom Komisije 2014/100/EU od 28. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava Zajednice (SL L 308, 29.10.2014),
- ▶ *Security management systems for the supply chain — Electronic port clearance (EPC) International Standard ISO/DIS 28005-1*,
- ▶ *Revised IMO Compendium on Facilitation and Electronic Business*, FAL.5/Circ.40, 4 July 2013,
- ▶ *IMO Guidelines for setting up a single window system in maritime transport*, FAL.5/Circ.36 9 November 2011,
- ▶ *SafeSeaNet XML Messaging Reference Guide*, Version 4.00, 20/07/2017, Europske agencije za sigurnost plovidbe (dalje: EMSA),
- ▶ *SafeSeaNet Interface and Functionalities Control Document*, Version 1.1.2, 07 July 2016, Europske komisije, *How to Build a Single Window Environment*, WCO Compendium, Volume 1 i 2, 2011,
- ▶ Dokumentacija projekta AnNa (Advanced National Networks for Administrations) država članica EU:
 - ▶ *AnNa Extended Collaboration Strategy paper final*, Milestone 8, October 2014.,
 - ▶ *AnNa Interim Master Plan 2015 Annexes to the Interim Master Plan*, Milestones 3-5, 28.11.2013.,
 - ▶ *AnNa Interim Master Plan 2015 Final*,
 - ▶ *AnNa Leading principles*,
 - ▶ *AnNa Master Plan 2015*, Milestone 12 Draft, 15.10.2015.,
 - ▶ *EU Maritime Single Window (European MIG for MSW) MIG Maritime Single Window 1.00 Section 1 – General Introduction*,
 - ▶ *Milestone 13 Interim Master Plan for Extended Collaboration FINAL*. Milestone 13, 28. July 2015, i
 - ▶ *Common pilot MSW2MSW Final Report*, December 2015.

Osim navedenih dokumentacijskih izvora zadanih projektnim zadatkom, u izradi ovog Elaborata korištena je i sljedeća strukturirana dokumentacija i informacije:

- ▶ Dokumentacija i podaci (uključujući statističke) raspoloživi u „*Hrvatskom integriranom pomorskom informacijskom sustavu*“ (CIMIS), osim podataka zaštićenih zakonom koji uređuje područje zaštite osobnih podataka,
- ▶ „*National Single Window Data Mapping Report*“ Europske komisije,
- ▶ „*National Single Window Guidelines*“ Europske komisije,
- ▶ „*National Single Window Business Rules*“ Europske komisije i to: „*General, Harmonized, MDH, Customs, Border, Security i Waste Business Rules*“ ,
- ▶ „*Establishing a single Window to enhance the efficient exchange of information between trade and government*“ , UN/CEFACT recommendation No. 33,
- ▶ „*Data Harmonization and Modelling Guide for single window environment*“, UN publication, UN, 2012., i
- ▶ Dokumentacija pilot projekta *eManifest / European Maritime Single Window* Europske komisije i država članica, i to: Open Issues, System Requirements Specifications, Data Mapping tablica, Business Rules.

Za izradu Elaborata **korišteni su i nestrukturirani dokumenti i informacije** koji su dobiveni tijekom prethodne faze analize. Radi se o sljedećim dokumentima i informacijama:

- ▶ **Kriteriji kojima mora udovoljiti jedinstveni lučki informacijski sustav (PCS)**, koje je utvrdilo Ministarstvo, s grafičkim prikazom arhitekture PCS sustava i integracije sa NSW sabirnicom te sustavima CIMIS i e-Carina,
- ▶ **Informacije dobivene u razgovoru** s odgovornim osobama Ministarstva radi prikupljanja podataka i prethodnih iskustava te
- ▶ **Podaci i informacije dobiveni od drugih državnih tijela, službi, tvrtki i poslovnih subjekata** koji imaju službene nadležnosti ili posluju na lučkom području luke Rijeka, Split i Ploče, a čiji izvor je u posjetima i izravnom uvidu u rad pojedinih subjekata te razgovorima s odgovornim osobama.

Kao sastavni dio faze analize koja prethodi izradi Elaborata obavljen je niz sastanaka, osobnih i tele-konferencijskih razgovora s ključnim dionicima koji u svom svakodnevnom poslovanju koriste formalnosti u pomorskom prometu iz opsega ovog Elaborata. Ovi su se sastanci pokazali ključnima za dobivanje konkretnog uvida u separatne poglede na problematiku NSW-a i PCS-ova u Republici Hrvatskoj, kao i za dobivanje dodatnih informacija vezano uz očekivanja pojedinih dionika od izgradnje ta dva sustava i percepciju očekivanih dobrobiti.

Radi se, između ostalih, o **sljedećim dionicima lučkih procesa**:

- ▶ Agenti brodara,
- ▶ Agenti tereta,
- ▶ Špediteri,
- ▶ Predstavnici Lučkih uprava Ploče, Rijeka i Split,
- ▶ Predstavnici Lučkih kapetanija Ploče, Rijeka i Split,
- ▶ Predstavnici Carinske uprave,
- ▶ Zaduženi za postupke granične fitosanitarne kontrole – Služba granične fitosanitarne inspekcije,,
- ▶ Zaduženi za postupke granične veterinarske inspekcije – Služba granične veterinarske inspekcije,
- ▶ Zaduženi za poslove granične sanitarne inspekcije - Služba granične sanitarne inspekcije,
- ▶ Predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova – Postaja pomorske policije Rijeka,
- ▶ Predstavnici koncesionara u lukama, a osobito osobe zadužene za upravljanje poslovnom funkcijom informatike i telekomunikacija,
- ▶ Ostalim dionicima koji su intervjuirani na okolnosti iz opsega ovog Elaborata s ciljem dobivanja dodatnih informacija o modalitetima uključenosti u predmetne procese, a osobito na poteškoće, redundancije u provedbenim procesima i njima predviđenim dokumentima i podacima. Za potrebe ovoga Elaborata, **studije slučaja su anonimizirane.**

Izgradnjom i definicijom sustava NSW (eng. *National Single Window*) kroz jedinstveni pogled na procese, dokumente i podatke vezane uz najavu i prijavu dolaska broda, boravak u luci i prijavu odlaska broda, postižu se sljedeći ciljevi:

1. Olakšavanje nadzora i upravljanja nad pomorskim prometom i zaštitom luka i pomorskih dobara **PUTEM**
2. Povezivanja sustava uz omogućavanje njihove dodatne nadogradnje i interoperabilnosti **POMOĆU**
3. Osiguravanja elektroničke razmjene informacija između sustava **S KONAČNIM CILJEM**
4. Povećanja efikasnosti svih navedenih dionika u provođenju vlastite poslovne aktivnosti koja se mjerljivo očituje u smanjenim **TROŠKOVIMA**, skraćenom **VREMENU** obrade i povećanju **KVALITETE** pružene usluge.

SPECIFIČNOSTI POVEZANE UZ POSTUPAK PRIJAVE BRODA U MEĐUNARODNOJ PLOVIDBI - kriteriji, dokumenti, isprave i podaci (o brodu, o putovanju, o posadi, o putnicima, o teretu)

- ▶ Najava dolaska broda
- ▶ Prijava dolaska broda
- ▶ Dozvola dolaska/odlaska broda iz luke
- ▶ Izdavanje dozvole za slobodan promet s obalom
- ▶ Prijava odlaska broda
- ▶ Izdavanje dozvole odlaska broda

SPECIFIČNOSTI POVEZANE UZ POSTUPAK PRIJAVE BRODA U NACIONALNOJ PLOVIDBI - kriteriji, dokumenti, isprave i podaci (o brodu, o putovanju, o posadi, o putnicima, o teretu)

- ▶ Prijava broda koji prevozi putnike u nacionalnoj plovidbi
- ▶ Prijava broda koji prevozi teret u nacionalnoj plovidbi

SPECIFIČNOSTI POVEZANE UZ POSEBNE SLUŽBENE POSTUPKE PRIJAVE - kriteriji, dokumenti, isprave i podaci

- ▶ Prošireni inspekcijski pregled
- ▶ Prijavljivanje opasnih i onečišćujućih tvari
- ▶ Prijavljivanje otpada i ostataka tereta
- ▶ Prijavljivanje podataka o sigurnosnoj zaštiti
- ▶ Prijava balastnih voda

POSTUPAK PRIJAVE BRODA U LINIJSKOM POMORSKOM PROMETU - kriteriji, dokumenti, isprave i podaci

POSTUPAK PRIJAVE PUTNIČKIH BRODOVA KOJI ODRŽAVAJU PREPOZNATLJIVI DNEVNI RASPORED PLOVIDBE - kriteriji, dokumenti, isprave i podaci

EVIDENCIJA PUTNIKA KOJI PLOVE NA PUTNIČKIM BRODOVIMA U I IZ HRVATSKIH LUKA - kriteriji, dokumenti, isprave i podaci

OSTALI SLUŽBENI POSTUPCI PRIJAVE - kriteriji, dokumenti, isprave i podaci

- ▶ Postupci u slučaju službenih postupaka prijave
- ▶ Raspored sidrenja i priveza
- ▶ Podaci o peljarenju

ELABORAT OBUHVAĆA

- ▶ NAČINE I UVJETE DOSTAVE PODATAKA, ISPRAVA I DOKUMENATA
- ▶ UVJETE RAZMJENE PODATAKA S DRŽAVAMA ČLANICAMA EU I EUROPSKOM KOMISIJOM
- ▶ MATIČNE I JEDINSTVENE PODATKE TE ŠIFRARNIKE
- ▶ POPIS DOKUMENATA, PORUKA, CERTIFIKATA I SVJEDODŽBI KOJI SE RAZMJENJUJU IZMEĐU MSW SUSTAVA (CIMIS) I VANJSKIH SUSTAVA
- ▶ SPECIFIKACIJU DOKUMENATA/OBRAZACA VRŠNE RAZINE KOJI SE RAZMJENJUJU PUTEM NSW KAO ELEKTRONIČKI DOKUMENTI SA ZNAČENJEM/OPISOM
- ▶ FORMALNE ZAHTJEVE VEZANE UZ ELEKTRONIČKU DOSTAVU SADRŽAJA U NSW I PRIJEDLOGE NAJBOLJE PRAKSE IMPLEMENTACIJE

Zahtjevi povezani uz **elektroničku dostavu sadržaja** u tijela državne uprave regulirani su sljedećim propisima:

- ▶ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009),
- ▶ Uredba o uredskom poslovanju, (NN 007/2009),
- ▶ Zakon o elektroničkoj ispravi, (NN 150/2005), i
- ▶ Zakon o elektroničkom potpisu, (NN 10/02, 80/08 i 30/14).

Kroz NSW će kolati i putem njega se razmjenjuju dokumenti koji će imati, sukladno pojmovniku Uredbe o uredskom poslovanju, dva oblika:

Elektronička isprava: njen oblik je određen Zakonom o elektroničkoj ispravi

- ▶ Samo elektronička isprava koja je sastavljena sukladno Zakonu o elektroničkoj ispravi jamči integritet i konzistenciju poruke, te identitet pošiljatelja i omogućuje njeno korištenje u pravnim poslovima. Zakon predviđa kako je ovlast za elektroničko potpisivanje elektroničke isprave moguće prenijeti na osobe koje za to dobiju ovlaštenje.

Elektronički dokument: bilo koji elektronički zapis koji nema sva zakonom tražena svojstva elektroničke isprave

- ▶ Važno je napomenuti kako se elektroničkim potpisom mogu ovjeriti i elektronički dokumenti koji nemaju druga obilježja elektroničke isprave. **Elektronički potpis** u jednome **zamjenjuje** vlastoručni potpis i otisak pečata.
- ▶ Kod potpisivanja dokumenata, važno je razlučiti koji se **pravni učinci** time postižu. U slučaju da se potpisom samo **identificira autor** nekog dokumenta, tada je to moguće postići i korištenjem sustava prijave korisnika na računalni sustav, uz adekvatne mjere informacijske sigurnosti koje osiguravaju integritet, povjerljivost i raspoloživost podataka o osobi koja je koristila odgovarajuću računalni sustav, odnosno primjenu mjera najbolje prakse informacijske sigurnosti, a osobito vezano uz očuvanje dnevnika pristupa računalnom sustavu, odnosno dnevnika zaprimanja dokumenata u domicilni računalni sustav, kao i ostalih primjenjivih dnevnika pristupa (eng. „logs“).

Tijekom izrade Elaborata, obavljen je niz **razgovora** s raznovrsnim **dionicima procesa u područjima luka Rijeka, Ploče i Split**, te su tom prigodom prikupljene vrijedne informacije o poslovnim procesima istih, kako u domeni administrativnog prihvata i otpreme brodova, tako i u domeni komercijalnih aktivnosti koje se na njih nužno naslanjaju.

Radi se o **koncesionarima i operaterima terminala, Carinskoj upravi, agentima tereta i broda, te organizatorima prijevoza generalnog i kontejnerskog tereta.**

Dobivene su informacije vezane uz dolazak i odlazak broda, uključujući operacije u luci, a dionici su istaknuli poteškoće i redundancije u procesima koje su detaljnije opisane u Elaboratu.

Među njima se ističu **višestruki unosi podataka u različite sustave** koji se mogu riješiti putem NSW i (osobito) PCS sustava, **korištenje papirnatih dokumenata uz dokumente u elektroničkom obliku i neusklađenost radnog vremena** raznih dionika u administrativnim procesima vezanim uz brod a koji su detaljno dokumentirani u Elaboratu.

PRIJEDLOG KATALOGA ISPRAVA, DOKUMENATA I PODATAKA

Katalog isprava, dokumenata i podataka je sačinjen kako je utvrđen člankom 5. stavkom 4. Uredbe o jedinstvenom sučelju za formalnosti u pomorskom prometu (NN, br. 119/2015). Radi se o dokumentima i podacima koji se razmjenjuju između broda i nadležnih tijela državne uprave, između tijela državne uprave međusobno te u međunarodnoj razmjeni podataka

PRIJEDLOG KATALOGA ISPRAVA, DOKUMENATA I PODATAKA

Isprave, dokumenti i podaci o pomorskom prometu u nacionalnoj i međunarodnoj plovidbi koje brodovi dostavljaju u najavi dolaska odnosno odlaska, tijekom boravka, kao i pri dolasku odnosno odlasku iz luke, te se propisivanje uvjeta i načina dostave, prikupljanja i razmjene isprava, dokumenata i podataka o pomorskom prometu u konvencionalnom i elektroničkom obliku, kao i način i uvjeti izdavanja odobrenja za slobodan promet s obalom, odnosno odobrenja za isplovljenje broda, u Republici Hrvatskoj se definiraju Pravilnikom o ispravama, dokumentima i podacima o pomorskom prometu, te o njihovoj dostavi, prikupljanju i razmjeni, kao i o načinu i uvjetima izdavanja odobrenja za slobodan promet s obalom (NN 70/2013), te Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o ispravama, dokumentima i podacima o pomorskom prometu te o njihovoj dostavi, prikupljanju i razmjeni, kao i o načinu i uvjetima izdavanja odobrenja za slobodan promet s obalom (NN 55/2015

Pri izradi Kataloga isprava, dokumenata i podataka korišteni su sljedeći temeljni vodeći principi:

- ▶ Striktno se pridržavalo specifikacije Projektnog zadatka,
- ▶ Standardi korišteni pri izradi Prijedloga Kataloga su detaljniji od minimalnih koje donosi **UNECE** (United Nations Economic Commission for Europe) **preporuka br. 34** (eng. *Data Simplification and Standardization for International Trade*).
- ▶ U stupcu 1. prijedloga Kataloga donosi se podatak **Normativni redni broj**,
- ▶ U istome stupcu, izdvojeno se pod rednim brojem „n/p“ sukladno zahtjevima Priloga III Pravilnika donosi Popis registratora, identifikatora, matičnih i referentnih podataka koje održava NCA
- ▶ U stupcu 2. prijedloga **Kataloga točno je identificirana podgrupa dokumenta, podatka ili isprave** koja pripada svakome od osam normativnih rednih brojeva
- ▶ U stupcu 3. nalazi se **formalni naziv Uredbom propisanog dokumenta ili isprave najviše razine** (npr. IMO FAL Obrazac, Carinske formalnosti, Međunarodna izjava o zdravstvenom stanju osoba na brodu i slično),
- ▶ U stupcu 4. se donosi **formalni normativni izvor** gdje je to primjenjivo. Najčešće se radi o međunarodnim konvencijama iz područja pomorstva i prometa, o EU direktivama, hrvatskim zakonima, pravilnicima, uredbama i slično, s pobližom definicijom i članom

- ▶ U stupcu 5. prijedloga Kataloga donosi se u svim slučajevima koji su primjenjivi i gdje je bilo moguće i oportuno, **identifikacija podatka koji je sadržan u formalnom normativnom izvoru** ili dokumentu najviše razine.
- ▶ U stupcu 6. **identificira se dionik koji** navedeni dokument, ispravu, informaciju ili podatak **dostavlja (obveznik dostave)**.
- ▶ U stupcu 7 identificira se **primarni korisnik ili primatelj dostavljenog dokumenta, isprave, informacije ili podatka**.
- ▶ U stupcu 8 navode se **oni korisnici za koje je moguće zaključiti kako mogu biti potencijalni dalji korisnici**
- ▶ U stupcu 9 navodi se **vremenska odrednica dostave**
- ▶ U stupcu 10 **u slučaju potrebe elektroničkog potpisivanja dokumenta, stoji „DA“**
- ▶ U sljedećem stupcu, broj 11, **opisuje se format na razini pojedinog podatka** (tekst, datum, datumsko-vremensko polje, kategoričko polje, cijeli broj, ostalo, realni broj, bilješka)
- ▶ U stupcu broj 13. se **za identificirani format podatka donosi predviđena podatkovna dužina**.
- ▶ U posljednjem, stupcu broj 14, **daju se dodatna pojašnjenja i napomene od kontekstualnog značaja**

Moguće je identificirati nekoliko podskupina izdvojenih i grupiranih procesa na koje se odnose odgovarajući dokumenti, isprave, podaci i informacije, te se to označava grafički s lijeve strane prijedloga Kataloga.

Katalog sadrži **710** podatkovnih redova.

Radi se o sljedećim grupama procesa:

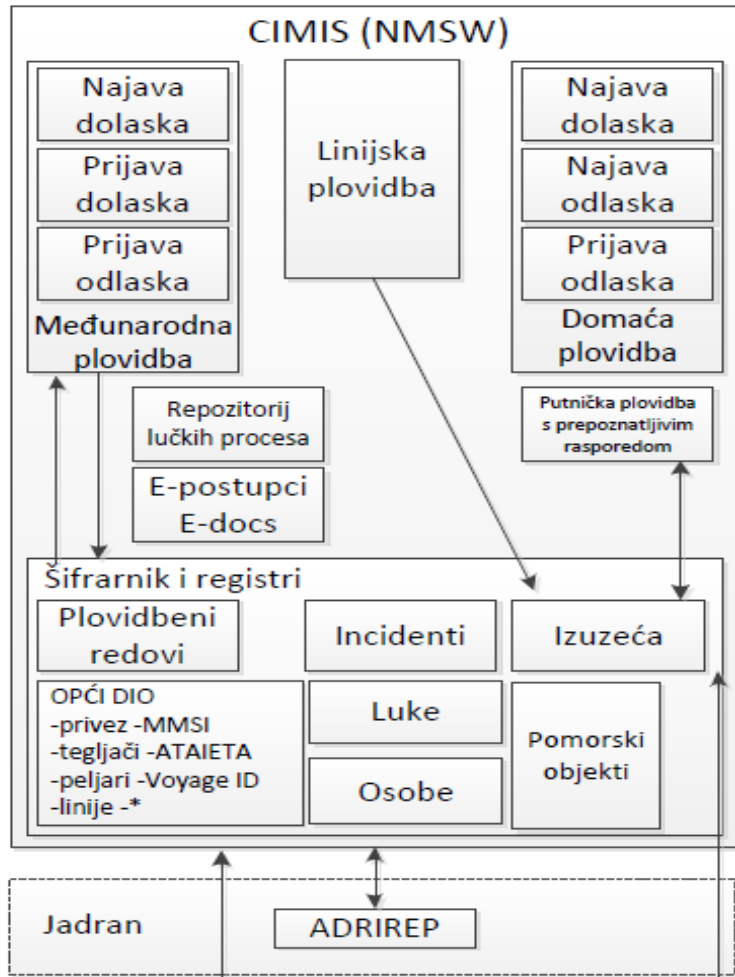
- ▶ Proces najave i dolaska broda,
- ▶ Procesi operacija u luci vezanih uz brod, nekomercijalnog karaktera,
- ▶ Proces najave i odlaska broda,
- ▶ Proces prijave broda u linijskom pomorskom prometu,
- ▶ Proces prijave putničkih brodova koji održavaju prepoznatljivi dnevni raspored plovidbe, i
- ▶ Popis registara, identifikatora, matičnih i referentnih podataka sukladno zahtjevima Priloga III. Pravilnika.

Normativni redni broj	Razmjera: skladno zahtjevima: Uredbe	Uredbom propisani dokumenti i sprava	Formalni normativni izvor	Dokument/Podatak/Informacija	Kako dostavlja	Kome dostavlja	Moguća daljnja obrada	Kada dostavlja/Vremenski rok	Podrška	Format	Dužina	Dodatna pojašnjenja i napomene od kontekstualnog značaja	
a)	Isprave, dokumenti i podaci o brodu												
		IMO FAL Obrazac 1	Uredba točka 1., IMO FAL konvencija, 1986.	Opća deklaracija	BRODAR, AGENT	VTS, LK, LU, MUP, CARINA	KONCESIONAR	Kod dolaska broda u međunarodnoj plovidbi: 1. Najmanje 24h prije ETA III 2. Najkasnije po isplavljenju iz prethodne luke ako je trajanje putovanja kraće od 24h III 3. Ako luka odredišta nije poznata pri isplavljenju III je promijenjena, odmah po saznanju tih podataka. U domaćem prometu najava dolaska je obilježena u najavu odlaska Svaka od aktivnosti koje su vezane uz unošenje podataka u sustav može se obaviti u svakom trenutku do dolaska u luku.	DA	n/p	n/p	IMO General Declaration Saša Aksentijević: Tekstualno polje (Tekst) Datumsko polje (Datum) Datumsko-vremensko polje (DV) Kategoričko polje (Enum) Lista (Lista) Cijeli broj (Integer) Complex (Ostalo) Realni broj (Decimal) Bilješka (Memo)	
				1.1 Ime i tip brode							Tekst	0-35	Deno ime brode zabilježeno u brodskom registru
				1.2 IMO broj							Tekst	7	Jedinstveni identifikacijski broj brode dodijeljen od strane Lloyd's registre-Fairtry sukladno IMO rezoluciji A.800(15).
				1.3 Pozivni broj							Tekst	0-7	Pozivni broj brode. Slijed slova i brojeve jedinstven za svaki brod po kojemu brod može biti identifikovan (obično u radio komunikaciji)
				1.4 ID broj putovanja (Voyage ID)	COASTWATCH, CIMIS	CIMS					Tekst	1-8	Identifikator izdan od strane sustava vlasti za izlječenje koj referenciraju određeni broj u odnosu s određenom lukom. Generiraju se Coastwatch II se generiraju u CIMIS-u
				2. Luka dolaska/poletka							Tekst	5	Kada se odnosi na dio rute puta, radi se o luci na kraju te rute. Ovo je uobičajeni slučaj kada se ovaj element koristi u najavi dolaska. Kada se odnosi na borevnik u luci, to je luka u kojoj se nalazi brod. U slučaju da se ovaj element koristi pri odlasku, to je luka koju brod napušta.
				3. Datum i vrijeme dolaska/poletka							Datum	n/p	Prvo vrijeme uplovljenja/isplavljenja brode (ATA/ATD)
				4. Zastava države brode							Enum	2	ISO kod države u kojoj je sredstvo prijevoza (brod) registriran.
				5. Ime i prezime kapetana							Tekst	1-50	Ime i prezime kapetana brode
				6. Zadržite/sjedeće luke sćenje							Tekst	5	Kada se odnosi na dio rute puta, sjedeća luka je sjedeća luka koju se posjećuje nakon promatrenog dijela rute. Kada se odnosi na borevnik u luci, sjedeća luka je luka dolaska u sljedećem dijelu rute kamo ruta vodi nakon promatrene luke.
				7a. Certifikat uplase (uplani list) - luka							Tekst	5	Luka u kojoj je izdan certifikat o uplasi. Može biti locode ili naziv lokacije.
				7b. Certifikat uplase (uplani list) - datum							Date	n/p	Datum izdavanja uplanih lista
				7c. Certifikat uplase (uplani list) - broj							Tekst	1-35	Broj uplanih lista
				8. Ime i kontakt detalj agenta brode							Tekst	1-250	Organizacija koje reprezentiraju brod u kontekstu sćenja luke. To može biti turkva ili agent, ovisno o okolnostima.
				9. Bruto tonaža							Decimal	10	Mjere ukupne veličine brode određene sukladno odredbama International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969.
				10. Neto tonaža							Decimal	10	Mjere kontnog kapaciteta brode određene sukladno odredbama International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969.
				11. Pozicije brode u luci (vez, sidrište)							Tekst	0-50	Pozicije brode u luci (privlačije)
				12. Kretak opla putovanje (prethodne i sjedeće luke sćenje, naznaka mjesta biljevanja preostalog tereta)							Memo		
				13. Kretak opla tereta							Tekst	1-250	Kretni tekst koji daje pregled tereta koji nosi brod, uključujući moguće štete tvari i plinove koji mogu ugroziti ljude i okoliš.
				14. Broj posede							Integer	4	Ukupan broj posede na brodu
				15. Broj putnika							Integer	4	Ukupan broj putnika na brodu

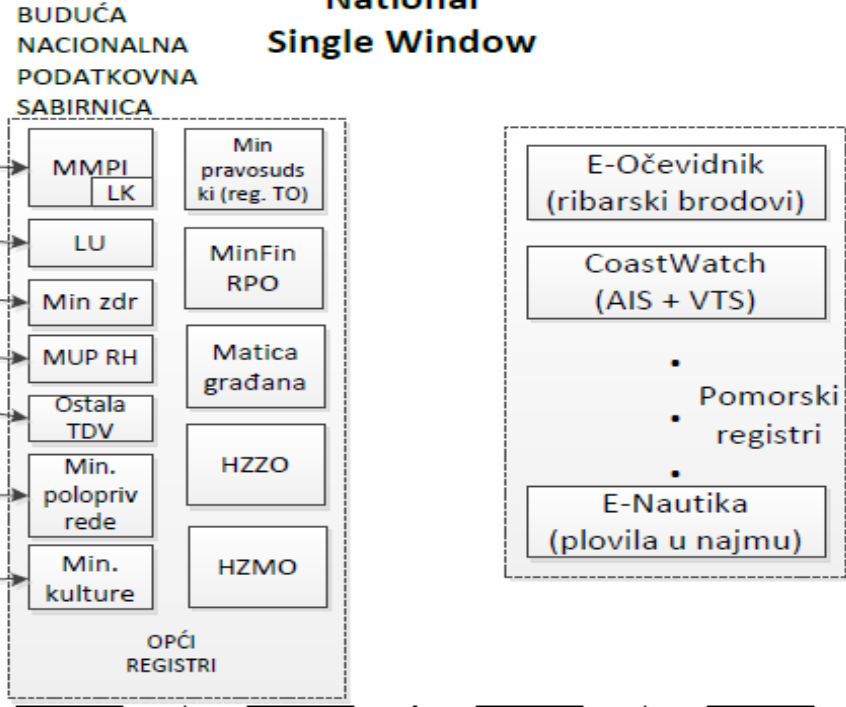
U okviru Elaborata posebna su poglavlja posvećena **prijedlozima i mjerama** uspostave cjelovitog **NSW-a** (uspostave – podizanja cjelovite NSW sabirnice), i to s posebnim segmentima posvećenima:

- ▶ Preporukama povezanim uz **modele uvođenja NSW-a**
- ▶ Preporukama povezanim uz **odabir provedbenog tijela i dobrobiti uvođenja NSW-a**
- ▶ Detaljima **organizacijskih, tehničkih i pravnih aspekata** uvođenja NSW-a
- ▶ **Analizu utjecaja i dinamiku** uvođenja
- ▶ **Definiranju ključnih čimbenika** izgradnje NSW-a
- ▶ Zasebno identificirane **preporuke za izgradnju hrvatskog NSW-a** sukladno **direktivi EU 2010/65/EU**, s obzirom na rokove implementacije (KRATKI ROK (ODMAH) – KRATKI ROK – SREDNJI ROK – DUGI ROK) – dana je 21 ključna preporuka

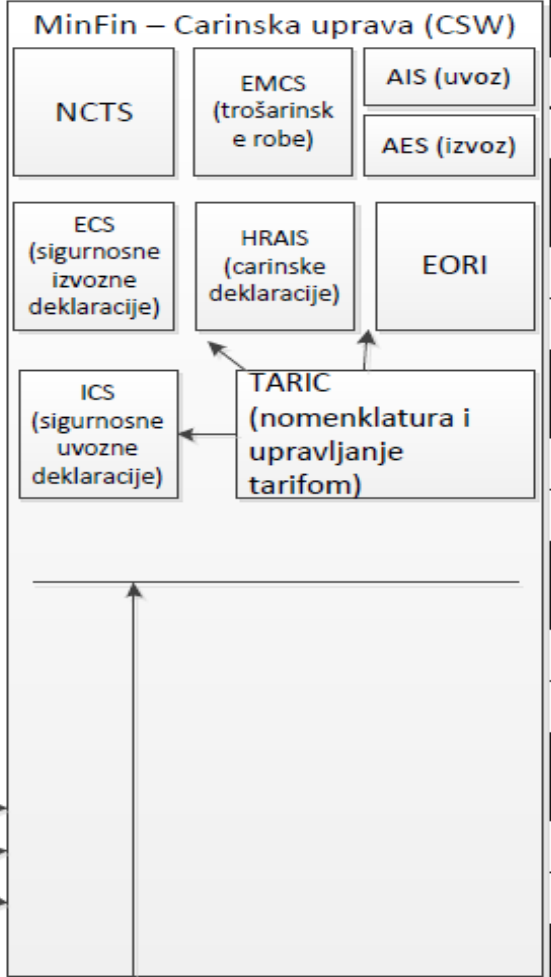
POMORSKO ADMINISTRATIVNI SEGMENT

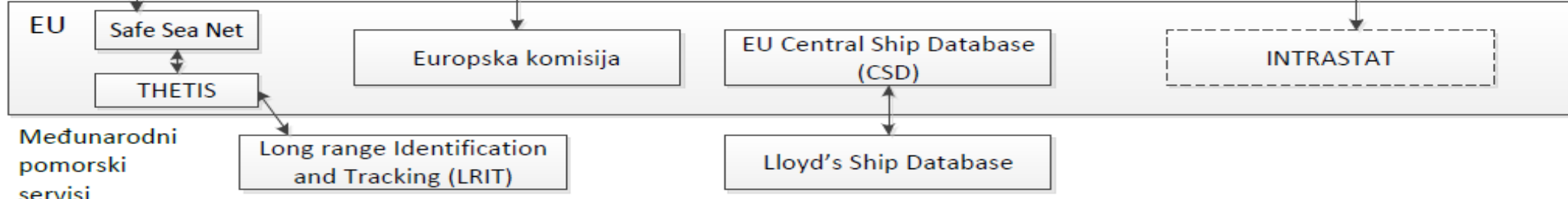
NSW National Single Window

CARINSKI SEGMENT

KOMERCIJALNI SEGMENT

* - luka, bazen, sidrište, vez

ZAKLJUČNO O NACIONALNOJ SABIRNICI (NSW) – 1/5

- ▶ U uspostavi NSW-a ključno je uzeti u razmatranje a) zakonske zahtjeve (Uredba, Pravilnik) b) dostignuto stanje razvoja informacijskih sustava dionika i c) strukovne preporuke i najbolju praksu implementacije NSW sustava (EU, UNECE)
- ▶ Ne postoji jedan najbolji način uspostave NSW-a koji je univerzalno primjenjiv; svaka uspostava mora uzeti u obzir širu integracijsku infrastrukturu dionika (na nacionalnoj, regionalnoj i europskoj razini)
- ▶ Uspostava NSW-a u RH značajno je određena vrlo uspješnom višegodišnjom implementacijom nacionalnog MSW-a (CIMIS) i nastavkom njegovog razvoja
- ▶ Predlaže se sa da se NSW u RH implementira kao **ADMINISTRATIVNA USLUGA** odnosno **SABIRNICA (SUČELJE)** koja služi za razmjenu podataka, osiguranje sukladnosti sa poslovnim procesima te konverziju raznih formata podataka dionika. NSW bi trebao sadržavati poslovne i druge povezane XML sheme te na sebe preuzeti funkciju autorizacije korisnika putem digitalnih certifikata

ZAKLJUČNO O NACIONALNOJ SABIRNICI (NSW) – 2/5

- ▶ Postoje različiti modeli implementacije NSW-a. U nekim državama, u fokusu implementacije su npr. Obalna straža i carina (Italija). Ocjenjuje se kako su u RH glavni dionici s najrazvijenijim poslovnim informacijskim sustavima u pomorskom segmentu CIMIS u ulozi MSW-a, Carinska uprava sa svojim poslovnim informacijskim sustavima i budući PCS-ovi hrvatskih luka
- ▶ U praksi će hrvatski model NSW-a pratiti UNECE preporuku hibridnog povezanog pasivnog decentraliziranog NSW sustava – sabirnice. To znači da NSW sustav ne bi trebao služiti za aktivan unos dokumenata, podataka i isprava u smislu jedinstvene točke predaje sustavu, već će se to činiti kroz postojeće sustave, odnosno sustave koji će se tek izgraditi (novi PCS sustavi hrvatskih luka)
- ▶ Neki ključni elementi vezani uz implementaciju NSW-a su u ovome trenutku već zadani i nije ih moguće mijenjati, a u primjerima drugih implementacija NSW-a se razlikuju. Tako je npr. u analiziranim slučajevima u 7 država provedbeno tijelo na razini **carine**, u 2 države su to **lučke uprave**, u jednom slučaju **ostala državna tijela** a u dva slučaja **tijela javno-privatnog partnerstva**.

ZAKLJUČNO O NACIONALNOJ SABIRNICI (NSW) – 3/5

- ▶ Očekivane dobrobiti NSW-a za administrativne dionike su:
 - ▶ a) efikasnije korištenje resursa
 - ▶ b) točnija i često povećana naplata
 - ▶ c) poboljšanje sukladnosti dionika zakonskim propisima
 - ▶ d) uklanjanje podatkovnih i procesnih ponavljanja
 - ▶ e) povećanje sigurnosti, integriteta i transparentnosti procesa
 - ▶ f) poboljšanje upravljanja rizikom u administrativnim postupcima pomorskog prometa i
 - ▶ g) povećanje produktivnosti i konkurentnosti.
- ▶ Komercijalni dionici mogu očekivati
 - ▶ a) smanjenje troškova zbog reduciranja praznih hodova i ponavljanja
 - ▶ b) brže procesiranje robe i njen otpust te dalji transport
 - ▶ c) predvidivu provedbu procesa i postavljanje jasnih pravila te
 - ▶ d) efikasnije i učinkovitije korištenje resursa.

ZAKLJUČNO O NACIONALNOJ SABIRNICI (NSW) – 4/5

- ▶ U okviru funkcionalne specifikacije NSW-a nužno je analizirati postojeće sustave koji će sudjelovati u razmjeni, njihovu sposobnost komunikacije porukama, prihvata, pohranu i razmjenu isprava, dokumenata i informacija.
- ▶ Osim tehničkih aspekata uvođenja NSW-a (analiza sustava, zahtjevi za dodatnim razvojem, analiza upravljanja kapacitetima, osiguranje provjere izvornosti poruka i rezervnih kapaciteta, analiza kontinuiteta poslovanja, analiza modela – hibridni oblak, privatni oblak, javni oblak), potrebno je kod izgradnje NSW-a adresirati a) **Format razmjene poruka** b) **Prigodu za reinženjering postojećih procesa dionika** c) **Definirati matricu pristupa informacijama** d) **Uključiti sustav u međunarodnu razmjenu** (ADRIREP, SafeSeaNet, THETIS) e) **Obaveze prema GDPR direktivi EU 2016/679** i f) **Obaviti trening svih dionika prije puštanja u rad**
- ▶ Utjecaj uvođenja NSW-a je moguće opisati u terminima utjecaja na postojeće sustave, poslovnu kulturu uključenih dionika, racionalizaciju poslovnih procesa te smanjenje mogućnosti korupcije u sustavima svih dionika (UNECE #34)

ZAKLJUČNO O NACIONALNOJ SABIRNICI (NSW) – 5/5

- ▶ Preporuča se čim manje uplitanje u postojeće sustave, procese i informacijske sustave dionika
- ▶ Uputno je razmotriti provedbu pilot projekta umanjenog opsega prije pune produkcijske faze, sa uključenim skupom ključnih testnih korisnika svih dionika
- ▶ Potrebno je razmotriti ključne teme i načine komuniciranja glavnih promjena prema svim dionicima, kao i integraciju s novim PCS sustavima hrvatskih luka
- ▶ U okviru NSW Elaborata dano je i 12 preporuka pravne prirode koje se odnose na razne pravne aspekte izgradnje NSW-a, te su određene preporuke sukladno mogućnostima rokova implementacije koji su predviđeni projektnim zadatkom (KRATKI ROK (ODMAH) – KRATKI ROK – SREDNJI ROK – DUGI ROK)
- ▶ Od početka 2018. kreće postupak javne nabave za početne aktivnosti oko izgradnje PCS-a Lučke uprave Rijeka, a prema dobroj praksi sustava izgrađenog za Lučku upravu Ploče. Razvoj nacionalnog NSW-a teći će paralelno sa razvojem PCS sustava što predstavlja dodatni izazov za NSW funkcionalnosti (budući da PCS funkcionalnosti još nisu jasno definirane)

Sveučilište u Rijeci
Pomorski fakultet

ELABORAT RAZVOJA JEDINSTVENOG SUČELJA ZA FORMALNOSTI U POMORSKOM PROMETU (NSW)

Voditelj projekta:

Doc. dr. sc. Edvard Tijan

Izrađivači:

Prof. dr. sc. Damir Zec

Izv. prof. dr. sc. Alen Jugović

Doc. dr. sc. Saša Aksentijević

Mladen Jardas, mag. ing. logist.

Rijeka, rujan-prosinac 2017.